

גמ' חולין (טז:) - שחיטה תלויה

רב דניאל שטיין

א. שו"ע (יו"ד סי' א' סע' ד') - נעץ סכין בכותל, (או בדבר התלוש), והעביר הצואר עד שנשחט, שחיטתו כשרה, והוא שיהיה צואר הבהמה למטה והסכין למעלה, שאם היה צואר בהמה למעלה מהסכין שמא תרד הבהמה בכובד גופה ותחתוך בלא הולכה והבאה, ואין זה שחיטה, ואפילו אמר ברי לי שלא דרסתי, שחיטתו פסולה. לפיכך, אם היה עוף, בין שהיה צוארו למעלה מהסכין הנעוצה או למטה ממנה, שחיטתו כשרה. [ש"ך (ס"ק ח') - איכא למידק הלא כ"ש הוא ולא יזה צורך הגיהו הרב וי"ל דמשום סיפא נקטיה דצואר בהמה למעלה אפי' נעצו בדבר התלוש שחיטתו פסולה משום דרסה וכ"כ הרשב"א ומביאו בית יוסף וד"מ אי נמי אתא לאורויי דאפילו כשצואר בהמה למטה שחיטתו כשרה דוקא בדיעבד ולא לכתחלה אפילו נעצו בדבר התלוש, ומוכח בש"ס ופוסקים דבסכין תלושה שלא נעצו בשום דבר אפילו צואר בהמה למעלה מותר בדיעבד דכל שתופס הסכין בידו מסתמא אינו דורס ומשמע בש"ס דלכתחילה מיהת אסור וגם בעוף יש לחוש לכתחילה בצואר עוף למעלה אפילו כשהסכין תלושה בידו].

ב. רמב"ם (פ"ד שחיטה ה"ז) - כיצד שוחטין מותח את הצואר ומוליך הסכין ומביאה עד ששוחט, בין שהיתה הבהמה רבוצה בין שהיתה עומדת ואחז בערפה והסכין בידו מלמטה ושחט הרי זו כשירה.

ג. קובץ מסורה (חוב' כ"ג עמ' צ"ב) - אבל דיוק זה אין לו רגלים, דמבואר מלשון הש"ך דכל דבריו קאי על מי שתופס סכין בידו ואינה מזיזה ממקומה, ופועל השחיטה על ידי מה שזיז הבהמה מצד לצד ומעביר הצואר על הסכין עד שנשחט ואינו קאי על שחיטה רגילה שמזיז הסכין מצד לצד ששוחט על ידי העברת הסכין.

ד. תשו' תשובות והנהגות (ח"ד סי' קע"ח) - אמנם מי שבא לאמריקה מאירופה ומארץ ישראל שאין שוחטין אלא מלמעלה למטה כמצותה, לדעתי אינם חייבים להימנע מלאכול, כיון שמדינא מותר בדיעבד, וגם לא שמעתי מחמירים כן, אבל קהלה שדואגים לשחיטה כהלכתה לכתחילה תע"ב, ויקבלו ברכת ה' על כך וקדוש ייאמר להם. ואם נהגו מכבר להחמיר בכך ורוצים להתחיל להקל, כבר הבאנו שצריך התרה ככל חומרה וחסידות וכמבואר בפוסקים. ושמעתי שגם כ"ק האדמו"ר מסאטמר זצ"ל כשראה שאין ברירה בארה"ב לפי חוקי המדינה שם אלא באופן זה, הסכים להתיר, וכיון שהבהמה קשורה היטב אין חשש מדינא ומותר לאכול. ומיהו נראה במקום שלא נהגו עדיין בקולא זו, אין להתיר להם ויש לעמוד על כך.

ה. תשו' הר צבי (יו"ד סי' י"א) - דברי רש"י חולין (טז ע"ב) שהביא כת"ר, הזכירם התבואות שור (שם, ס"ק טו) ודייק מלשון רש"י שכתב תלויה באויר היינו שתהא קשורה בראשה למעלה באופן שא"א להכביד, אבל אם אין הראש קשור למעלה לא, ויעו"ש בדבריו שבצואר הבהמה למעלה אם אין ראש הבהמה קשורה גרע טפי מעביר את הסכין תחת הבהמה ממעביר צואר הבהמה על הסכין ואוחז את הצואר בידו, ובשמלה חדשה שם (סעיף ח) לא התיר לשחוט בצואר הבהמה למעלה והוא מעביר את הסכין בידו למטה אלא כשראש הבהמה קשור למעלה.